

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy u. t. cza Jóna-ház. 1704. sz. alatt.

Idé intéződé a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók. Bőrszentelvények csak ismert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt. HIRDETÉSI DÍJ: Otthasas postára egyeztetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitási 4 hasábas postáért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpiacz. Sz. Nagy Károly-ház.

Idé küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomtatás elölizetési pénz, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Debreczen, augusztus 13.

Nem vagyunk barátai semmiféle igazatnak s nem tartjuk helyesnek, hogy az erdélyi lapok most föllevenitk az 1848—49-iki véres mészárlásnak emlékeit, az oláh csordák kegyetlenkedéseit, az irtó háborút, melyet a magyarság ellen folytattak, a gyilkolások, a gyújtogatásokat, mindazon iszonyatosságokat, mikre az őrzőgő fanatikuskok által fölbújtott nép vetemedett.

Mire való e gyászos és rémes események föllelgetése épen most, midőn a magyar és a román elemek közt az igazgatóság különben is aggasztó mértékben növekedik? Mire való az elkecseregés mérgét önteni a különben is háborgó kedélyekre? Mire való legyilkolt testvéreink, az aggasztánok, a nők, a gyermekek véres árnyait felkölteni a sírból? Reá mutatni a felgyújtott falvakra, az elpusztított városokra, melyeknek füstölő romjai közé akarták temetni mindazt, a mi magyar a Királyhágón tul?

A történelem itél ama szomorú események fölött. A földült falvak, városok fölemelkedtek romjaikból; új nemzedék lépett a régi helyére, a román nép maga is utálattal fordult el a gyilkosoktól, kik bemocskolták nevét; új eszmék támadtak, új irány, mely a faji gyűlölség helyébe a különböző nemzetiségek testvéri egyetértését igyekezett ültetni. A magyar nemzet, mely soha sem gyakorolt zsarnoki hatalmat a földjén letlepedett idegenjaukai iránt, elment a végső határig az engedékenységekben. A boszu helyett a feledés lett a jelszó. A magyar jellem nem tagadhatta meg magát: nagytelkű, nemes és lovagias volt az minden időben és az maradt mai napig.

E haza határain belül mindenki, faj- és nyelvkülönbőség nélkül egyenlőn élvezheti polgári szabadságát. Sem a románnak, sem másnak nincs oka panasra; a magyar nemzet nem követel

tőlük egyebet, mint azt, hogy az államot, mely nekik hajlékot ad, tisztelőben tartsák s ne törjenek annak létezése ellen.

Ugy látszott, hogy a románok meg is értették ennek szükségét s az elszakadási vágyak, a nagy dako-román birodalom hőbortos álmai, egyidőre el is hallgattak. Mióta azonban a szomszédunkban Románia királysággá avasírozott s a nagy dicsőség miatt most már nem tudja, hogy hová legyen, azóta hangosabban s botorabban megmegujul az igazat Magyarország ellen.

Magyar részről azonban nem történt eddig egyéb, mint egyszerű hírlapi visszautasítás vagy nevétségessé tétele a román nagyzási hőbortoknak. Nem is történetelt egyéb, mert ez igazat forrása a haza határain kívül esik, oly területen, mely nem áll a magyar kormány hatalma alatt, másrészt pedig itt bent a haza határain belül a lappangó román aspirációk nem igen öltenek oly alakot, hogy a törvény szigorát lehetne alkalmazni ellenük. A mit nem mulaszt el a kormány kötelessége szerint alkalmazni minden oly esetben, hol a magyar állam ellen intézett törekvések ütnek föl fejüket.

Hogy Erdélyben teljesen szervezett oláh összekövés volna, mely minden pillanatban kitörésre vár, az csak a királyhágóntul lapok rémhíre. Semmi sem igazolja, hogy a dolgok idáig fejlődtek volna, s nem bírjuk megérteni, hogy kinek használ az a riadó fúvása ok nélkül. A rémitgetés és a szenvedélyekre való hivatkozás, a mult vérszékeinek fölidézése veszélyes eszköz, melyhez nem kellene nyulni a sajtónak. A gyűlölet szitása nem mi hozzánk való s a visszhang, melyet az Romániában fog kelteni, semmi esetre sem mozditja elő ama békés, barátságos viszonyt, melynek fenntartását óhajjuk mi még most is.

Mi nem mondtunk még le a reményről, hogy Romániában fölül fog

kerekedni a józanabb belátás és nem akarják komolyan a béka szerepét játszani, mely föl akarja fujni magát, hogy oly nagy legyen mint a bika. Oláhország nem Piemont s a román nép nem az olasz nemzet. Ha a kicsi a nagyot utánozni akarja, megpukkad bele.

Nem bírjuk elhinni, hogy ezt Bukarestben ne tudják. Nem tulajdoniunk tehát a román lapok nagyhatalmi fészkelődéseinek oly rendkívüli fontosságot. A tollat nagyobb veszedelem nélkül lehet forgatni mint a kardot s a hírlapi agitáció terétől a harcmezőig még igen hosszú az ut, azalatt kijózanodhatni. Hogy Romania fegyverrel akarna megtámadni minket, azt a bolondot nem tesszük fel róla.

Nem a mi fejünk törnek be ebben az aránytalan összelitkezésben. Nem hihetjük tehát, hogy ily gondolat megfogamzanék egy komoly román államférfi fejében. Azért nem helyeselhetjük, hogy részünkről is a szenvedélyekre történjék hivatkozás és még jobban megzavarassék a jó viszony, melyre mind a magyar, mind a román nemzetnek szüksége volna, ha észszerűleg fogja föl saját érdekeit.

Az új képviselőház.

Budapestről a Pol. Korr-nek augusztus 10-iki kelettel a képviselőház megalakulásáról közölnek egyes híreket. A levél írója azt mondja, hogy a képviselőház elnöke kétségkívül Péchy Tamás lesz, daczára annak, hogy a szélsőbaloldali Péchy választását kérvény által akarja megtámadni, hogy ekként a ház megalakulásánál ne lehessen reá szavazni. A levélíró nézete szerint nem fog a képviselőházban egyetlen egy osztály sem találkozni, mely Péchy választási jegyzőkönyvét kifogásolná és így Péchy elnöké választása kétségtelen.

Az eddigi első alelnök, Szontagh Pál nem akarja elfogadni ezen állást, sőt azt jelenté ki, hogy a képviselői mandátumot sem szándékozik megtartani. Azt hiszik azonban, hogy a miniszterelnöknek és Szontagh többi barátainak sikerülni fog át rábeszélés, hogy engedjen a ház biztatásának. Kemény János

— Felőlem tiltakozz addig, míg az itélet trombitája megharsan, én megmaradok állításom mellett: mert ősmérem az embereket. És ki hat azon másik szerencsés balandó, ki vonzalmadat kinyerte?

— Ah! az a másik fiatal ember olyan ezime a faut. Edelenyi Algernonnak hívják s ezidejűleg ügyvédjelölt.

— Ösméred?

— Nincs szerencsém; ird le személyét, de ne túlozz.

— Nem édesem, nem fogok túlozni; leírom élethűen... Jaj édes Istenkém, milyen szép ember... azt sem tudom, hogy hol kezdjem... a fejem zavarodik, ha reá gondolok.

— No igyál frissen egy pohár hideg vizet, tégy egy sétát a szobában; — aztán kezd el a bajuszán.

— Tudom már hogy hol kezdjem. Olvastad Dumas senior „Három testőr”-jét?

— Kérdésben a felelet, hanem szerelmes kis fruskám, minden haszontalan szőszaporítás s romanesque fenékkertés nélkül szólj a tárgyhöz: és óvakodj a subjektivitástól. Mit tartozik a Dumas testőre a te jövődéli zarnokod... akarom mondani kedves férjedhez?

— Ne moralizálj! Ha a kérdéses művet olvastad, ugy bizonyosan fogsz emlékezni la Fère gróf vagy is Athos-ra a regény hőse s a testőrök legértelmesebbikére.

— Nagyon jól emlékszem arra a réjtélyes halvány fiatal lovagra; ki a másik kettő felett oly nagy fölénnyel gyakorolt.

— Na hát ez az Edelenyi Algernou szakasztott mása.

— Ugyanszon nyulánk hajlékony termet. Érdekes, kifejezésteljes hálvány arcz. Nemes homlok. Holló fürtök s görög arczéi. Aztán az a szellemes társalgás. Az a bizonyos savoi-vivre. Az a sokoldalú műveltség. Az a hódítástól biztos fellépés... Ah! mindez nagyon charmant!... és én nem is tudom, hogy váltaképen miért habozom én az igennel.

b megválasztása másod alelnökké szintén biztosnak tekinthető.

Sokkal nehezebb kérdés a jegyzői állások betöltése. Antal Gyula és Beöthy Algernon nem választattak meg és így a ház megalakulásánál más jegyzőkről kell helyettük gondoskodni. E két jegyzői állás elnyerésére a legtöbb kiáltással Péchy Jenő és Szilágyi Olivér bírnak. A többi volt jegyzők ujra meg fognak választatni.

A levélíró továbbá azt jelenti, hogy Magyarországon a dualizmus eszméje neponkint szilárdabb alapot nyer, daczára a szélsőbaloldali által gyakorolt igazatnak. Ennek bizonyítékául a levelező azt hozza fel, hogy míg eddig az az osztrák-bank gyűlölt intézet volt Magyarországon s mindenki önálló magyar bankot kívánt, most az osztrák magyar-bank, a dualizmus e prototypje, Magyarországon szinte népszerűvé vált, legalább arról a választások alatt még a szélsőbaloldali jelöltek sem igen beszéltek.

Az iparkiallítás előtt.

Debreczen, aug. 13.

A debreczeni iparos ifjak egyletének vezetése alatt létesített iparos segédek és tanoncok műveinek kiállítása f. hó 21-én meg fog nyitattni.

Előtte való napon tartatik az iparos segédek országos vándor gyűlése.

Legbensőbb öröm töltötte el az iparügy barátok kebelét, látván, hogy újabb időkben az iparműkiallítás körül mindinkább ország-szerzte általánosabb mozgalom uralkodik.

Üdvözöjök Debreczen város iparügy barátait és a város hatóságát, mely oly áldozatkészséggel és eréllyel karolta fel a kiállítást és annak kedvező sikereért már is oly sokat tett.

Üdvözöjök a helybeli és vidéki kiállítókat, kik sem költséget, sem fáradságot nem kíméltek, hogy városunk kiállítására minél eredményteljesebb és sikerdusabb legyen.

Az előjelek már is oda mutatnak, hogy kiállításunk kellő részvétellel találkozott s a magyar ipar termékei tömegesen lesznek képviselve a legtávolabb vidékekről is.

Az iparkiallítás ügye kezd népszerűvé lenni s fogékony kebelre talál iparosainknál.

K o s s u t h Lajos hazánk nagy fia, nem hiába emelte fel szavát az 1840-es évek elején.

— Hogy miért nem feleltél kérdőnek azonnal igennel? Oh sancta simplicitas! Bizony kár, hogy első látás után azonnal nyakára nem dobtad drága kis kezedet, szivedet s még annal drágább 10,000 forintról szóló takarékpénztári kis könyvecskédet. És mindent csakis azért, mivel ő kelmenek görög fürtje s holló képe... jaj!... akarom mondani holló-fürtje s görög képe van; és mert feltűnően hasonlít Athoshoz, ahoz a hektikás szerencselovaghoz, kinek olyan pápista színű ábrázata van s ki mindig olyan tragikomikus pathossal burkolódik be mephisztói kapucznus krispinjete mint egy fülig szerelmes troubadour kit a senenádé alatt a novemberi dér csipett meg.

— Ne gunyold, mert ő valóban nem köznapni ember: hanem a legérdekesebb kit valaha láttam.

— Igen egy tizenhét éves tapasztalatlan rajongó kis leány szemében ki azt hiszi, hogy megfelel a holdfény bamulás s harisnyafodrás közben önmaganak alkotott férfi-dealjának. És mert hasonlít azon képzelt alakokhoz, melyekkel a Dumas, Sue és Ponson du Terrail féle sentimentális regényekben találkozott. Ferde gondolkozás módot árulsz el, ha a költött alakok jellem s külseje szelgál zsinórmértékű ösméretségébéli realis egyéneid megítélésnél. Dobb fére azt a sok czudar regényt! és tanulj meg józanul gondolkodni.

— Ejeje leikemadta! hiszen olyan mérges vagy mar, mintegy kis pulykakakas. Pedig ezelőtt te is nyelted az érdekes olvasmányt.

— Nem tagadom, vot idő — és pedig a közel multban — midőn én is kanállal ettem a regényeket. Tizenháromtól — tizenhétig, minden leány mohón olvas. E korban elhagyják már a növelődést többnyire, mert nem gyermekek többé; de nem vezetnek meg be a nagy világba, mert koruk tiltja: s ilyenkor a leány kíváncsian a könyvből tanulmányozza az előtte ösméretlen világot s életet. Később belátja, hogy a sok regény csak rajongóvá teszi. A legzarabb leleményesebb regényíró a sor-

A „Debreczeni Ellenőr” tarczája.

Oh de prózai!

(C. ev. gés.)

Írta: Békessy Ida.

Miért vagy te ma minden látszólagos ok nélkül olyan szótalan levert? Kérdé Emma, a nállánál két évvel idősebb Nelli barátinójét: ki szórakozott arckifejezéssel, gondolatokba merülve ült mellette.

— Hogy miért vagyok oly levert? Édes Istenem! hát miért legyek én vidám? Tizenhatsz éves leány vagyok, és nincs se anyám, se apám, a ki felettem örökönde vagy jó tanácsaival támogatna. Vannak rokonaim, ösmérem, a kik szeretetteljáró barátsággal ajánlják föl vendégszeretetüket: és a kinnél én szótalan sok kellemes napokat töltöttem: de azért otthonosan sehohsem éreztem magamat. Rokon s baráti családok körében keserűséggel vegyes megilletődéssel néztem a szülő s gyermek között létező magasztos, gyöngéd viszonyt. Én — a kitől a sors legdrágább adományát: a szülőt oly korán elvette — nem néztem e kölcsönös gyöngéd viszonyt az irigységnek egy neme nélkül. Pedig tudhatod édesem, hogy én rossz sohasem voltam. Akárhány újtól táru fel előttem, én mindig hontalannak éreztem magamat: ki arra van kárhoztatva, hogy fiatalon, árván, egyedül, mindig bujdosson, de sohasem lelje föl azt, a mi után eped — a házi boldogságot. És hogy is találhassam azt fel, mikor saját házi tüzelyem nincs és talán nem is lesz soha!...

Meguntam ezt a nomád életet s kimondhatatlanul vágyódom egy saját otthon után.

— No, no ez már túlzás kedves Nelli! te époly sötét kétségbeesés és lemondással beszélsz, mint egy életut, rut, vén, szegény aggléány, kinek legalább is öt X. van a vál-

lán. Hiszen te lellem sohasem voltál ilyen komor. Hogy szüleidet már bölcsődben elvesztetted — megvalom — kípótolhatatlan vesztés. Szomorú sorsodat azonban megszokhatad, mert mint árva nőtől fel; és habár a szülői szeretetet senki és semmisen képes pótolni, a te gyászszülőid nagyon kedves, jó, önzetlen emberek, kik — arról meg vagyok győződve — sohasem tagadják meg tőled támogatásukat és őszintén gondolt jó tanácsaikat. Hanem lásd édesem, nem ez az, mi téged most elszomorít. Neked valami fekszik a sziveden s nem cselekszel helyesen, ha kebelbarátnód előtt eltitkold. Én megszoktam figyelni az embereket, és egy — mások előtt talán jelentőség nélküli tekintet, egy okadatolatlan sóhaj, önefelelt merengés, egy ösztönöszerű mozdulat stb. nekem sok mindent elárul: és én azokból nagyon helyesen szoktam itélési s logikusan következtetni. Éltednek talán most állsz legválságosabb fordulópontja előtt; s főlénnek bizalmatlanul nem tudod, ki előtt tártai fel szivednek legelrejtettebb titkát. Nemde nem csatlakozom, ha azt állítom, hogy a kedélyedet lehangozó s szellemedet ily nagy mérvben foglalkoztató ügy szívbéli ügy?

— Megvallom, hogy eltaláltad. A héten két kéim volt; és habár az egyik ellen zavakban ki nem fejezhető ellenszenvet érezek, míg a másik vonzalmadat bírja; mégsem tudom megítélni, hogy a kettő közül melyik lenne völtaképen hivatva boldogságomat megalapítani.

— És kik azok, ha szabad kérdeznem?

— Az egyik (a fiatalabbik) Bodnár Bálint galgóczi földbirtokos; tudod a kivel a tavalyi majálison oly sokáig csolnakáztunk a Sóstón. Szorgalmas, becsületes, gazdag fiatal ember s nekem még sem tetszik. Emlékszel még reá?

— Emlékszem, tetőtől-talpig becsületes ember s azon férfiak egyike, a kikből a legjobb férjek válnak.

— Tiltakozom ellene;

— És a másik (a fiatalabbik) Bodnár Bálint galgóczi földbirtokos; tudod a kivel a tavalyi majálison oly sokáig csolnakáztunk a Sóstón. Szorgalmas, becsületes, gazdag fiatal ember s nekem még sem tetszik. Emlékszel még reá?

— Emlékszem, tetőtől-talpig becsületes ember s azon férfiak egyike, a kikből a legjobb férjek válnak.

— Tiltakozom ellene;

— És a másik (a fiatalabbik) Bodnár Bálint galgóczi földbirtokos; tudod a kivel a tavalyi majálison oly sokáig csolnakáztunk a Sóstón. Szorgalmas, becsületes, gazdag fiatal ember s nekem még sem tetszik. Emlékszel még reá?

— Emlékszem, tetőtől-talpig becsületes ember s azon férfiak egyike, a kikből a legjobb férjek válnak.

— Tiltakozom ellene;

A „védegyet” egykori jeles elnöke Batthyányi Lajos fenkölt szellemé nagy befolyással lett a hazai iparkiallításokra.

1842-ben tartott meg az első magyar országos iparkiallítás az ország fővárosában; — 1845-ben a második, — és 1846-ban a harmadik. Mig a 48/49-iki mozgalmas idők a pesti iparegylet üdvös működését megakasztván, az 1851. évi kormányrendelet pedig már a kiállítási mozgalmakat az iparegyletnél betiltván, a kiállítás eszméje szunyadamba esett, mig nem később ismét fölébredt, — és többek közt 1872. évben Kecskemét, 1877. évben Szeged, majd N.-Várad, B.-Csaba, Veszprém s különösen Székesfehérvár nagyszerű országos kiállítást rendezett s jövőre a főváros még nagyobb szerűt készűl rendezni.

Franciaország 1798. évben tartá első kiállítását, mit követett az 1801. 1802. 1806. 1809. évi migem 1834-ben azt határozták, hogy minden 5-ik évben tartassék meg egy.

Anglia kezdetben közönytől nézte a kiállításokat, melyek pedig Belgiumba, Oroszországba sőt Amerikába is átszivárogtak, mig nem 1828-iki után már 1851. évben a londoni kiállítás bezzeg volt mit bámulni a világnak.

E kiállítás nagyszerűsége döntő befolyást tett a világhiállítások rendezésére.

Az 1878. évi párizsi, az 1873. évi bécsi, az 1876. évi philadelphiai kiállítások valóban elragadóak valának.

Az a más vér kering iparosaink ütéréiben. A közöny kezd kiküszöbölgetni, a versenység fokozódik, a kiállítás eszméje mindinkább népszerűbbé vált.

A művelődés és felvilágosodottság fátyla szépen bevillagít ma már a földkerekséget.

De azért elbizakodunk világért sem szabad.

Haladjunk a korral, még sok a teendőnk, és ne feledjük el mit Herder német költő mondott: „Megfordul az időknek lapja.”

„Nem mindig a rossz az, mi elbukik.”
„Tanulunk most s tanulunk folyton.”
„Vidáman vessünk ködben is; Bizonytaln eljő az aratók.”

Debreczen város, illetve édes hazánkunk iparos ifjusága fogja közelebb mondani a mi Magyarországon első, segéd és tanoucz iparműkiallításunkon, hogy: „Tanulunk most” mi pedig azt feleljük majd hogy: „Tanuljunk folyton.” — Mert ha akként cselekszünk s fog cselekedni az iparos ifjuság, akkor még biztobb és sikeresabb iparkiallítás remélünk jövőben valamikor, melyet nem a mostani helybeli iparos ifjuság egylete, hanem a szervezendő debreczeni általános iparegylet fog rendezni nagy Debreczen városában.

Vadon Sándor.

A Fráter-Kepes sajtóper.

DEBRECZEN, aug. 12.

A sajtóper tárgyalása rendkívüli nagy érdekltség mellett reggel 9 órakor vette

és legérdekesebb regény az élet maga, az mi mindig újat, érdekesítőt, sőt hajmeresztőt is hoz számunkra. — Lehet, hogy Algernon szép, de rék fiatal ember, nem ösmerem: ezért nem is akarom megvitatni. Hanem a szépség nem minden. Különösen pedig a kőrónél inkább a lelki mint a testi szépséget kell keresni, emez mulandó, amaz maradandó.

Es végre nemde általánosán helyesnek elösmert szólá-mód az, hogy: a férfinak csak egy fokkal kell szebbnek lenni Belzebubnál. Ösmered monsieur Belzebubot?

— Hal hal hal te még mindig a régi kis ördög vagy.

— No lám! tehát ösmeresz ördögöt. Most már kacagasz; mármost még verd ki fejedből azt a tévesen alkalmazott sentimentálizmust s mire a fecskék visszatérnek, főkötő alá bujtatunk s velök együtt fészket csinálunk számodra. Mi kifogásod van Bálint ellen? szólj!

Mi kifogásom van Bálint ellen? Jézus-Mária! Sz. Pétervártól Kairóig; a fekete tenger-től a szarvas-tóig, nincs annál prózaiasabb ember széles e nagy világon.

— Prózai? Micsoda prózai? Szeretném hallani!

— Kis vaskos alaku, piros pozsgás képű, savószin-szemű fiatal ember; kinek tejeles bajsza. gyér haja van. (azt is saját készítettű napraforgó olajjal kenegeti) Mindig creton zsebbeit s tarka fehérmüt visel. Nyárban nánási kalapot s vitorla vászon öltönyt hord. Nem tud angolul beszélni, se polonais-et tánczolni se „Dreischritt” valert lejteni sem pedig vivni, korcsolyázni vagy fuvalózni.

Párbaja sohasem volt; a fővárost csak álmban látogtja s csakis arról híre, hogy ő tenyészti pazoni pusztáján a legjobb löberét s a környéken az ő hizlalójából kerülnek ki a legszebb sóre marhák. Kezét sohasem fedte keztű, hanem mindig egy új városi korbácsot patogtat benne, mint egy löcsiszár, vagy lovárdai lovászmester. Es eunek, esküdjem én

kezdetét. A törvényszéki terem zsufolásig megtelt halgatókkal.

Az esküdtszék követk zöleg alakult meg: Elnökök: Szűcs István. Birák: Cseresznyés Károly és Lengyel Imre.

Jegyző: Bay Gábor. Esküdtek: Márk Endre, dr. Pally Miklós, Bányai Vincze. Ifj. Barcsay Miklós, Poós Gyula, Gaál Ferencz, Bekéayi Ottokár, Balogh Imre, Vecsey Viktor, Ujvári István, Csőreg András, Filótás Dániel. Póttagok: Dalmy Kálmán és Harsányi Sándor.

Vádló: Fráter Gyula székyehidi szolgabíró, ügyvéde: Dr. Kola János, a vádlott Kepes Gyula ügyvéde: Fischer Mór Budapestről.

Elnök röviden a jelen sajtóper előzményeit mondja el, s a szokásos kérdések feltevéte után, jegyző felolvassa a vádlevelet. Kepes Gyula vádlott kérdi vádlótól, hogy az, miként a mult tárgyalás alkalmával, ugy most is mint magánember, eláll e vádjától, s csak is mint közigazgatási tisztviselő öhajjtja-e azt fenntartani. Vádló ügyvéde, Kola János kijelenti, hogy a vádat csak is mint tisztviselő tartja fent.

Vádlott képviselője kéri a törvényszék az első tárgyalást megsemmisítő kir. curia, valamint a semmitözék határozatát felolvasatni. A törvényszék, a mennyiben az új tárgyalás folyamán a multa nézve semmi hivatkozás sem történhetik, a felolvasást szükség-tellenek tartja.

Felolvasatnak a nagyvárad, „Szabadság” című lap 1880-iki évfolyam 134, 136 és 140-ik számaiban megjelent incriminált cikkek, mely után a kihallgatásra beidézett tanuk 32-en megeskettettek, s kihallgattnak a szerint, a mint ez incriminált cikkekben érintett vádakkal a Kepes, Kozma Imre, Piru Veres András és Fülöp-féle ügyekkel kapcsolatban állanak.

A tanuk kihallgatása és az iratok felolvasása délután 3 óráig tartott s ekkor vette kezdetét a vádbeszéd, mely ismét két órát vett igénybe.

Vádló ügyvéde Dr. Kola János felegeti, hogy a tisztviselőnek becsülete legfőbb kincse; öljádja, hogy a fenti ügyekben Fráter Gy. szolgabíró correctül járt el, mit legjobban bizonyít az is, hogy ellene bár kéretett a fegyelmi vizsgálat, de az helyén valónak nem találtatván, nem rendeltetett el.

Védő Fischer Mór vádló szavaira reflectálva elmondja, hogy a szolgabíró zsarnokkodó eljárása nemcsak a fenti esetenél fordulhatott elő. Ok azt nem az ország minden részéből szedték össze, hanem csak a székyehidi járás egy szegletéből jelenkeztek azok mindős ze hat hét leforgása alatt. Külöben azt hiszi, hogy a szolgabíró eljárásait a kihallgatott tanuk és a felolvasott iratok teljesen megvilágítják.

Ezután vádló és végűl maga a vádlott szóltak még.

A beszédek után az esküdtszék vissza-vonul, s félóra szűnet után az esküdtek elnöke Bekéayi Ottokár felolvassa az ítéletet. E szerint erre a kérdésre:

- 1. Meg vannak-e az esküdtek arról gyözödvé, hogy a „Szabadság” 1880 ik évfolyam 134-ik számaiban foglalt cikkekben Fráter Gyula mint hatóság személy ellen elkövetett rágalom foglaltatik-e vagy sem? **8 igen, 4 nem.**
- 2. Ugyanezen kérdés a 136-iki számban megjelent cikkre: **7 igen, 5 nem.**
- 3. Ugyanezen kérdés a 140-iki számban megjelent cikkre: **7 igen, 5 nem.**
- 4. 5. 6-ik kérdések. Megvannak arról gyözödvé, hogy a „Szabadság” 1880 ik évfolyamában a 134, 136 és 140-ik számokban megjelent közleményeknek Kepes Gyula a szerzője? Mindhárom kérdésre egyhangulag igen.

Napi hírek.

A debreczeni kertészeti egylet választmánya emlékeztette hozzá s felhívja az érdekelteket, hogy a magyar országos gazdasági egyesület a köztelken folyó 1881. október hó 1. 2. és 3. napjain gyűmölcs és konyhakertészeti kiállítását rendezend. Kiállíthatók a következő tárgyak: 1. Gyűmölcsök, alma, körte, csontarok, bogyarok üde állapotban (szőők nem állítható). 2. Konyhakertészeti termények üde állapotban. 3. Gyűmölcs, eltartásra kész állapotban, aszalt, betölt, csukrozott gyűmölcs, izek stb. 4. Konyhakerti vetemények, eltartásra készitve. 5. Kerti magvak (virág és takarmány magvak kizárásával). 6. Gyűmölcs és konyhakertészeti eszközök. 7. Gyűmölcs és konyhakertészeti taneszközök. A kiállításra a bejelentések, a bejelentési minták felhasználásával (kaphatók egyleti igazgatónk Tamásy Károly gyűmölcsésznél) és a helybeli kereskedelmi és iparkamaránál) teendők. A bejelentések legkésőbb a ugusztus 20-ig a kiállítási bizottsághoz (Budapesten) a köztelkekre czimezve küldendők. A kiállítandó tárgyak beküldésének határideje szeptember 25-ike. Kérnek a t. érdekelteket, hogy minél számszerűs és változatosabb kiállítmányaikkal városunkat s vidékünket az említett országos kiállításon képviselni méltóztassanak. — Kelt Debreczenben, augusztus 11. 1881. A „Debreczeni kertészeti egylet” választmánya.

A debreczeni iparos ifjak egylete által folyó hó 21-én rendezendő tánczvigalomra a meghívók már szétküldettek, felkeretnek azon t. családok kik tévedésből meghívó-jegyet nem kaptak de arra igényt tartanak, sziveskedjenek bármely napon este 8—9 óráig az egylet helyiségében (csapó-utca) jelentkezni. Kelt Debreczen, aug. 12. a rendezőbizottság.

Érdekes vendége lesz a napokban városunknak. Bruck Lajos Párisban elő festőművész hazánkba fővárosunkba érkezett s néhány napot fog ott tölteni. Innen a művész Debreczenbe jön, aután bejárja az Al-Duna vidékét le egész a török határig, s ez utjában tájképvázlatokat vesz föl. Négy hétig marad hazánkban, mire ismét visszatér Párisba.

A diadalnapu, mely a lelkesülék és a nagytemplom között emeltetik, már készülöben van, s a mint vártni lehet, igen csinos lesz.

Névmagyarosítás. Városunkból Dr. Schwarzer Viktor gazdasági tanár s kisiskola gyermekeinek Védő-díre, és Vörög József és kisiskola gyermekeinek Ujlaki-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

mutat, hogy takarékos ember, a ki megtudja becsülni a garast és ki vagyonodat megfogja tisztázni. A másik eltékozló. A mi pedig evésközbeni illetlenségét illeti, ő a természet gyermeke. Külöben ha majd nejeleandsz, akkor majd megveszed neki megboldogult tanáron Bányhegyi István ur nó és illemantát, melyben a 24 lapon, a 7-ik §-fusbán az áll, hogy: „a tából a legszebb falatokat kiszedni, a forró levest fujni, vagy szörpölni, a pecsénye saucot egy cseppig kenyérral felmártani; csontocskákat ráguicsálni, poharat szing tele tölteni, száját, bajuszát kézzel letörölni, a legnagyobb illetlenségek közé tartozik.”

No te bizony velem szemben épol hígadtan beszélsz, mint egy 50 éves matrona egy 14 éves „Backfishnek” s olyan alaposan látzol ösmerni ez embereket, mint egy 70 éves tisztességben megöszült öreg ur.

Nem kábítja után itelem meg az embert; és különben is a helyes ítélet nem a kor, hanem az emberösmeret és belátás kiváltsága, valamint az elfogulatlan megfigyelés s józan elmélkedés eredménye.

Tudod mit? vasárnap mind a két kérő itt lesz. Jer el. Figyeld meg mindkettőt behatóan, s összehasonlítva, mondj felettök részrehajlatlan ítéletet. Tudom, hogy öszinte jó barátom vagy, hajlani fogok tanácsodra: azonkívül gyámöszülőmet és rokonoimat konzultálni fogom: — aztán majd megállsz.

Ugyis volt. Nagy társaság gyűlt egybe, s Emma egyideig mindkét fiatal emberrel conversált; aztán Nellit kérte, hogy vonja mindkettőt élénk társalgásba: mire ő egy szegletbe vonult megfigyelni. Masnap feszült érdekekkel kérde Nell;

— Nos mit gondolsz felőlök? — Azt, hogy Bálintot az Isten is arra teremtette, hogy férjed legyen. — Azt már hallottam. Hát a másik, hogy tetszik? — Tetszik, szép fü; de ajánlom.

Az országos vásár ellen megint több panaszt hallunk. Most nemcsak vevők hiányzanak, de eladók is igen csekély számmal érkezek. — A debreczeni vásárok régi híre volta apadóban van.

Az ipar kiállítás alkalmából készített emlékgyűrűk már kaphatók Lőrincák László és Győry János aranyműveseknél igen jutányos áron.

A dalárünnepélyhez. A csütörtöki aug. 11-iki számban a napi hírek rovában az aug. 20-iki dalárünnepélyre vonatkozó közlésben 50 kr. belépti díj helyett tévedésből 30 kr. nyomatott ki; a daleylet elnöksége részéről tisztelettel kérek annak helyreigazítását.

A dinnye idény elérkezett. Ez alkalmából nem mulasztjuk el a rendőség figyelmét felhívni, hogy vessen gátat azon rossz szokás elő, hogy a dinnyehéjakat az utcákon és járdákon szórják el, s ne engedje meg azt sem, hogy a gyermekek az utcán dinnyehéjjal lövöldözzenek. — Mindkettőből könnyen szerencsétlenség eshetik s ennek jobb elejét venni.

Kacsányi Sarolta operette énekesnőnk, mint az „E—”-nek írják, hangversenyt adott New Yorkban a „Stuivay Halle” nevű elsőrendű zeneteremben. A nagyszámú közönségben kívül néhány színházigazgató és impressario is hallgatta a művésznőt, kit szerződésről öhajítottak. Az énekesnő operette-áriákat, egy olasz dalt s magyar nótákat énekel s különösen ez utóbbikkal nagy sikert aratott.

Az országos tanítógyűlést tegnap reggel nyitotta meg Béke y Imre tanfelügyelő a képviselőház ülésstermében. A kormány részéről megjelent a gyűlésben Gönczy Pál miniszteri tanácsos, a főváros részéről Rát h Károly főpolgármester. — A tisztviselőkre való szavazás megejtetvén, megválasztattak: elnökül Béké y Imre, alelnökül Pöbel János, jegyzőül Berecz Gyula, Csathó Alajos és Riegler Imre.

A fumelek Budapestén. A fumelek összesen 368-an, köztük 82 nő holnap érkeznek Budapestre. Fogadtatásukra a lehető előkészületek megtéteek.

I. Napoleon Győrött. A Vargyas féle „finevelő-intézet” történetileg nevezetes helységben van elhelyezve Győrött. A palotát még a mult században a gróf Zichy-család építtette s 1809-ben a francia hadjárat alkalmával gróf Zichy Ferencz levén Győrmege főispáni adminisztrátora s a magyar felke ö győri nemesség vezére, igt történt, hogy midőn a győri útközvet után ugyanezen év augusztus hó 31-én I. Napoleon Győre bevonult, Zichy főispán palotájában szállt s magyar vendékként ott egy éjszakát töltött. Néhányan még most is élnek Győrött, akik emlékeznek a nagyszerű bevonulásra. Napoleon öhajítása szerint a háloterem falazata fekete posztóval lett bevonatva s a terem később is sokáig megtartatott ezen állapotban. Este 10 órakor fektűd le s kora reggel 3 órakor már tova vonult. A nagyszerű fali tükrök a termekben s a napoleoni halóteremben a nagy ódon porcellán-kályha, sárgaréztömör lábakkal még most is épen megvannak ezen korból. Ezen történeti nevezetesség, Mory Etel győri muzeum ör bürgöközésén folytán a palota falába illesztett emléktáblával is meg van örökítve ezen felirással: „Ide szállt I. Napoleon, 1809. augusztus 31-én.”

Benczy Gyula és a havai király. A nyiregházi cigánybandát és vezetőjét Benczy Gyulát egyremásra éri a sok kitüntetés Berlinben. Benczy ezek legújabbjáról egy levélben, melyet a „Szabadság” közöl, a következőket írja: „Aug. 2-án volt jutalomjátékunk, melyet az igazgató sajtó jó szántábol rendezett részemre. Igazán mondom, meg

— Miért? — Mert az az érdekes halvány szín a betegség színe. Halványarcszín, lankadt arczbőr, az a gyöngye, vékony hang, szakgatott lélegzet, koronkénti halk, száraz köhögéscélés, szájk mell, kiálló vállcsontok; mindez az u. n. habitus-hektikus, mely — sajnos — az öröklött sorvadási hajlamot jelzi.

Ugyan hol hallgattad a gyögytant: talán a pálnai egyetemen?

Nem én: haem volt egy nevelőnőm kinek atya hason-zveni orvos volt: annak az orvosi vadamecumjából lestem el ezt. De meg azonkivül nagyon hű ember ő — Társalgás közben folyvást tetszelsz ő dalpillantásokat vetett a falitükörbe. Ez egy ömagaiba szerelmes Nárczis; ki kut hiányában a tárgyér rákleyes felszínén is képes koketirozni láfra arczocskájával. Ezek a legveszedelmesebb emberek: kiknek sohasem kellene nőstülnők: mert nincsen czudarabb portéka egy vénülő Nárczisnál. Az első redő, vagy öshajszál láttára az egész világot elátkozzák s azon boszulják meg magukat, kik leg hamarabb kezök ügybe akadnak: és sajnos hogy az mindig nejk szokott lenni... Gyámód meg azt mondta, hogy fulig adós és a legközelebbi vizsgán is megbukott; tehát még csak nem is pályavégzett ember. Kérdezz meg mindenkit, hogy a kető közül melyiket ajánlják: és ahoz menj.

Algernonról mindenki lebeszélte.

Végre maga is belátta, hogy a képzelt vonzalom nem volt egyéb beteges képzeletűs és rajongásnál. Két hét mulva jeyben járt Bodaárral s most két megyében sincs oly boldog menyecske mint az egykori sentimentális kis Nelli. Szegény Algernon pedig már régen a B. . . . i temetőben nyugszik. Hiába! a házasságok az égben kötnek, és — Kolozsváron bontatnak!

nt több
hiány-
mal ér-
gi híre
észített
László
en jutá-
ki aug.
az aug.
szülésben
ésből 30
éve ré-
százitása.
Ez al-
ndórség
t azon
az ut-
engedje
utczán
kettőből
ennek
ének-
versenyt
le nevé
közön-
impres-
zódottu
kat, egy
s külö-
t.
tegnap
elgyűlő
ányi ré-
Pál mi-
R á t h
iselekre
ztattak:
P ő b e l
a t h ő
fumeiek
rkeznék
lőkészü-
yas féle
helyi-
tát még
pítette
val gróf
i admi-
emesség
ri ütő-
ő 31 én
spán pa-
ott egy
élnék
bevonu-
loterem
s a te-
n álla-
ra reg-
gyserü
hálóte-
s, sár-
mgyan-
etesség,
ás fol-
yálával
a szállt
rály. A
Benczy
és Ber-
y levél-
közöl,
jutalom-
zántából
meg

voltam hatva a sok megtiszteltetés és kitüntetés által. Az első rész lejátszása után hoztam jón az igazgató, könyezve átölel, megcsókolt s egy nagyszerű német nemzeti színdaralaggal díszített babárkoszort nyújtott át. Ezen jelenet őszintesége s a közönség roppant elkeseredése könyekre indított engem is. A program második részét nagy izgatottsággal várták, a harmadik darabnál a helybeli nagyregylet elnöke, kísérettel átnyújtott, magyar felirattal díszített babárkoszort, a harmadikat Sachs Gyula, egy fiatal író egy virágparnát, a hotel elnöke, leánya által egy bouquet s egy pár csinos manchette gombot. Egyszerre csak jelentik az igazgatónak, hogy Kalakaua, a hawaii szigetek királya fél 10 órakor megérkezett a koncertre. Az igazgatóság, az elnökök kimennek s várják fedetlen fővel a királyt. A pontos időben megjelenik a király egész kísérettel s az elnökség által felvezetetik a terrassera s leül a számára berendezett fauteuilbe. A király három darabot meghallgat, aztán felhivat engem, roppant feltűnő a közönségnél, mindenki feláll s a terrassera néz. Feljövök, a király feláll s kezdet nyújt nekem, angol nyelven beszél, tettségét s megelégedését fejezi ki a hallott velem felől, azt kérdezi tőlem, hogy ismerem-e Berkeséket, kiket ő a walesi hercegnél hallott, azt feleltem igen; aztán azt kérdezi, akarok-e vele egy pohár sört inni, nagyot-e vagy kicsit? — azt feleltem, a miyent ő fel sege iszik, ő nagyot, akkor én is olyat. Hoznak két egyenlő nagyságu pohár sört, ő kocsmint velem, kiittam a sört, egyszert kérdésem feleltem aztán, még egyszer kezet fogott velem s én lementem. A király és köztem folyt párbeszédet, a király tolmácsa s Kreisler közvetítették. A koncert végén az igazgató egy egymánt mellőt nyújtott át.

Szivatározda a kiállítási helyen. A helybeli pénzügyigazgatóság engedélyt adott Mendelovits Lajos szivatározdujajdonosnak, hogy a kiállítás ideje alatt a kiállítási helyen szivart árulhasson. — Ez intézkedés a közönségnek nagy kényelmére szolgál.

Eljegyzés Kerecsi János a helybeli pénzügyigazgatóság szántisz a napokban megjegyezte el Balogh László volt szabolcsmegyei bírtokos árva leányát Ilona kissasszonyt.

Kossuth és a közjogi ellenzék. Kossuth Lajos levelének töredékét közli a „Társ. Reform.” A lap szerkesztője nemrég kérdést intézett Kossuthhoz, minő joggal takargatja a 48-as párt az ő nevével a saját törekvéseit. Válaszban Kossuth — mint a lap írja — minden szolidaritást visszautasít a közjogi ellenzékkel s egy helyen szó szerint ezeket írja: „Nem most rágalmaznak, nem most élnek vissza nevemmel először, de azért biz én megjelölés egészségesen vagyok és tüheto lábon állok a kisbíróval, kitől a lélek nyugalma függ. Értéke csak annak lehet, a mit tesznek, nem a mit felelőle mondanak.” — Kossuth levele végén a tanításról is megemlékezik s így szól: „Ne kicsinyelje ön néptanítói állását. Nagyon magas állás az az emberiség fejlődésének processusában. A legmagasabb. Ne bántsa önt az, a mit leülezesnek nevez. Böven kárpót azért a becsületesen teljesített kötelesség érzete. Aztán a harmat szerepe nagyon szép szerep; gázolja ember és marhasereg, de nyomában virány kél.”

Borzasztó szerencsétlenség történt e hó 10-én Munkácsen. — Több hónap a munkácsi lövöldésnél dolgozott egy hely halatt, midőn egyszerre csak a fölöttük álló hegyrészből szakadt a jólehet a lezuhanó föld alig volt félláb vastag, de mivel magáról esett, két haltonát azonnal agyon ütött, egy harmadiknak pedig mindkét lábát zúzta össze, úgy hogy

annak életéhez sincs semmi remény. Mindahárom katona nős volt. A munkások közül többen megebesültek, de nem életveszélyesen.

A vörös-kereszt egylet a nyár folyamán a régi főkegyelet alapszabályszerű átalakítását tűzte ki feladatául; ez ügyben az igazgatóság körlevelet intézett a megyei vidéki, és városi választmányokhoz és főkegyeletkezhöz melben egyrészt a régi és az új alapszabályok közt felmerülő különbségeket tünteti fel, másrészt pedig a választmányokat arra utalja, hogy az elnökség és tisztikar megválasztásánál tekintettel legyenek a két nemre és úgy férfi mint női elnökök válasszanak; továbbá megállapítja az egyöntetű pénztárkezelést és számvevőit, mely a központi pénztárnak a tagok számanak nyilvántartását és a főkegyeleti vagyion ellenőrzését tetemesen megkönnyebbiti. A központi iroda az összes tagokról anyakönyvet és a főkegyeletkezhöz beszerzéséről pénztárkönyvet vezet, mely utóbbi nemcsak a központi pénztár ellenőrzésére, de egyúttal azon gyarapodás feltüntetésére szolgál, melyet az egylet egy év lefolyása alatt anyagi tekintetben eredményezett. Az egylet vagyona meghaladja a 150,000-et, mely összegből 21,000 frt az építendő „Erzsébet” kórház alapítóját teszi. Az igazgatóság újabbban érintkezésbe lépett a főhadparancsnokság egészségügyi főnökségével az iránt, vajjon az ugynevezett „sebkötő csomagok” (Verbandpäckchen) hadegészségügyi tekintetben a czeinák megfelelőek-e, miután beszerzésük árak darabonként csak 16 kr. lévén, azokat na, jobb mennyiségben készíttetné. A betegápolónők jó sikerrel hallgatják a tanfolyamot, egyesek iparkodásából követezve, néhány hó múlva oly előmenetelt tanusítanak, hogy a későbbben feleendő tanoncokat magok is képesítve lesznek oktatni. A tanfolyam a következő intézetekben nyílt meg: a budapesti 16 sz. helyőrségi kórházban, a budapesti 17 sz. helyőrségi kórházban és a Rókus kórházban hat hat ápolónővel, a budapesti izraelita, a pozsonyi állami és a kolozsvári állami kórházakban három-három tanonccal: tehát összesen 27 ápolónővel. A budapesti barakkórházban az ott uralgó járvány miatt a tanfolyam megnyitása későbbre halasztott. Végül megenlítjük, hogy a központi iroda Budán: lánchidutcza 1 számú házában helyeztetett el.

Nők harca. A bünyenyítő törvény-szék elé legközelebb érdekes pör fog kerülni. Egy előkelő budapesti hölgynek erős gyanuja volt férjére, ki gyöngéd és titkos viszonyt folytatott egy szinesznővel. A féltékeny asszony meghívta magához a diadalmas vetélytársat, ki gyanuitalul engedett a meghívásnak. Beszélgettek, mulatoztak elképzeltető nyájassággal, midőn a házasszony figyelmezteti vendégét tolelletjének valamely hibájára, melyet ki kell javítani, minthogy férfivendégeket is vár. Azzal kezdve vesz egy oltót, s a szinesznőnek mindkét hajnadokát egyszerre levágta. Ezután még szomorubb jelenet következett, mely abból állt, hogy a két nő, mint a „N. P. J.” állítja, valósággal verekedett egymással, össze-telepve egymás ruháját, s karc olva, ami megkarcolható volt. Az úgy a törvényszék elé került, s a napokban itélni fognak a feleség és a szerető fölött.

Egy elhagyott gyermek története. Tizenkét év előtt, hideg decemberi napon a nyíregyházi városi szülészsnőnél egy fiatal házaspár fogadott szállást, a férj aztán elutazott, s csak a fiatal nő maradt ott, hogy megszüljön gyermekét. A gyermeket 1870. jan. 3-án megkeresztelték s e napról az evangélikus egyház születési anyakönyvében a következők vannak feljegyezve: „1869. decz. 26-án

született és 1870. jan. 3-án kereszteltetett: — — — Imre, törvénytelen. Apja: — — — Anyja: Makróczy Vilma. Tanuk: Makróczy György és Makróczy Irma.” Az anya a gyermekéig után pár hétig még ott lakott, állítólagos férje nehánszor meglátogatta, a gyermeket kiadták a j k a s á g b a, — azt után hirtelen mindketten eltűntek. — Távozásuk után egy hónap múlva a dajkához levél érkezett s benne a kialakított tartáspénz, s ez történt a második hónapban is, de aztán soha többé. Sem a nő, sem a férfi nem adtak életjelt magukról. A gyermeket a dajka többé nem tartotta, városi gondozás alá került, s a rendőrség a szülőktől után puhatolózni kezdett. A küldött levélre Sz—r város postabélyege volt nyomva, ez volt az egyetlen utbevezető nyom, de a nyíregyházi rendőrség hiába irt a Sz—ri hatóságokhoz — a szülőket nem tálálták, vagy nem akarták kipuhatózni, pedig majdnem kétségtelen, hogy mind az apa, mind az anya ott laknak, s mint vagyonos családok tagjai tekintélyes helyet foglalnak el a társadalomban. A gyermek f. év decz. 27-én tölti be 12 éves korát, ezentul sorsára lesz bízva, mert a város nem tarthatja tovább, legfeljebb arról gondoskodik, hogy tisztességes mesteremberhez jusson. Pedig a gyermek kellemes külsejű, eszes, jóviselű, szorgalmas és nagy kedve van a tanuláshoz. A nyíregyházi evangélikus főesperes, Bartholomeusz János ur most nyílt felszólítást intéz a névtelen szülőkhöz s felhívja őket, hogy elhagyott gyermekük iránt teljesítsék kötelességüket. A főesperes ur felszólítását e szavakkal végzi: Ha apja vagy anyja látják őt, nem hiszem, hogy a szívök meg nem törne felette, akár szeretetben, akár fájdalomban. Az apát más kötelességek is visszatartáztathatják a gyermek elfogadásától, de az anya, ugy tudatjuk, még most is szabad, s csak az állszemérem állhat neki útjában, hogy a gyermeket azon szívhöz, mely egykoron felette dobogott — cda ne karolná. Tehát az anyához intézem jelen szózatomat, mely az: forduljon hozzám bizalmasan, én lelkesül becsülettel fogadok hallgatást, de ne tartsa el a magától gyermekeit. Mődjában is van ezt tennie. — A szülészsnő már meghalt, — de én ö s m e r e m m o s t is a kö. ülmenyeket s a gyermek, — első dajkája, aki azt közvetlenül az anyától álltal vette, még most is él. A napilapok szerkesztőseit arra kérem, hogy az ártatlan gyermek érdekében, ezen felszólítástom közöljék sziveskedjenek. Irtam Nyíregyházán, 1881. aug. 8. Bartholomeusz János, ev. lelkész és főesperes.

Zene-estély. Boka Samu jeles zene-kara ma és hétfőn a „Bika” udvartartójában zene-estélyt rendez.

Kőbányai sertésüzlet. A sertéskereskedelmi csarnok táviratai jelentése. aug. 12.

Az üzlet szilárd. Magyar öreg nehéz 52—54, fiatal nehéz 54 1/2—55, közép 52, szedett nehéz 51 1/2—52 1/2, közép 53, könnyű 53—54 1/2. Romániai bakonyi nehéz 53—54 átmeneti, könnyű 52 1/2—53 átmeneti, eredeti nehéz 53 átmeneti, könnyű 52 átmeneti Szerbiai nehéz 53—54 átmeneti, közép 53—54 átmeneti könnyű 53 átmeneti.

Legújabb. A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti táviratai.) Prága, aug. 13. (Erk. d. u. 2 ó.) Az új cseh színházban tegnap este 6 órakor tiz ütött ki. A tetőzete leégett. A 100 mázsányi csillár szörnyű robajjal alá-

hullott. A belseje is a lángok martaléka lett, Kraus altábornagy megjelent a tűzhelyen és eizáratta az utcákat.

A rendőrség a 10 frtos bankókra szánt vignettákat elkobozta.

Zágráb, aug. 13. (Erk. d. u. 2 ó.) Orbanics és Vognovics egyetemi tanárok, a Mrazovics töredék vezér-férfiai politikai maguktartás a miatt állomásaiktól felmentettek. Bedekovics Kamillo főmérnök büntetéséské Eszékre helyeztetett át. Novotny bello-vári reáltanodai igazgató figyelmi vizsgálat alá helyeztetett.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

Apró hirdetések.

Vidéken vagy helyben egy jó meneti bormérő-helyiség kerestetik.

Helyben egy bormérő 100 frt cautióval felfogadtatik.

Egy tisztességes özvegy urnónél 3 fu-, vagy 3 leány-gyermek teljes ellátásra felvétetik. Bővebb értesítést irodánkban.

3 db. „István gözmalom” részvény eladó.

12 nyilas tanyaföld 3—6 évre kiadó.

Több üres lakás haszonbérbe kerestetik.

Két jelenleg is szolgálatban levő felnőt, jó családból származott német leányka, mint benne, vidéken alkalmazást keres.

Egy ház 7 szoba, konyha, istálló, szin és 1600 □ öl ondódi földdel együtt eladó.

300 liter bakar bor eladó.

Egy pintermester elfogadtatik.

2 szoba, konyha a hozzátartozókkal együtt kiadó.

Kereskedő segédek alkalmazást nyerne.

Német ajku leánykák közvetlen a Szepességről megrendelhetők intézetünkben, még pedig kisebbek gyermekek mellé 2—3 frt, nagyobbak a szobaleányi teendőkre 4—5 frt havi fizetés mellett.

Lakás és egész ellátásra egy magános urnónél két vagy három nevelő-intézetbeli kis leányka — jutányos feltételek mellett felvétetik. — Értekezhetni kis-csapó-utczán 389. sz. a.

Gyakornoki, esetleg irnoki állomást keres — valamely nagyobb gazdaságban — egy volt gazdasági iskolának hallgatója. — Szükség esetén némi biztosítékot is nyujthat. — Bővebb értesítést irodánkban.

Több kereskedő tanuló azonnal elhelyeztetik.

Varróésszák felvétetnek.

A hatvan-utczai kertben 1 1/2 nyilás szőlő terméssel együtt eladó.

Illyenmő apró hirdetések 25—50 krért, nagyobbak pedig aránylag a legoicsóbb díjak mellett felvétetnek TURAY FARKAS közvetítő és tudakozó intézetében, miklós-utca sarkán a megyeházzal szemben. Ugyanott mindkét nembeli, jó bizonyítványokkal ellátott cselédek megrendelhetők.

FISCHER JAKAB
látszerész Debreczenben, főtér, 1713. sz. a.
ajánlja legfinomabb

SZEMŰVEGEIT

távollátók n a k, rövidlátóknak, fénykerülőök, úgy távolba mint olvasásra hályogműtözöttéknek és minden szenvedő szem számára, mely szemkörtnanilag kiszámitva szolgáltatik ki.

Színházi-, utazási látszóvek, távcsövek, egyszerű és összehelyeztetett göröcsövek, kipróbált ércz légsulymérők (Aneroid), mindenféle hévmérők és minden az optikai szakba vágó legfinomabb czikkek a legjutányosabb árban kaphatók.

Megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

Fogfájás csupán a **FEYTONA** által távolítható el. Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emilnél.**

higyj, de **nézd meg** kinek.

Fogfájdalmak akármilyen természetűek, hogy ha a fogak akár lyukakos, akár betömötték a híres **indus kivonat** használatával elháríthatók. E szer utólrhetetlenségével világhírre tett szert és egy családnál sem mellőzendő. Valódi kis üvegekben 35 krajczárjával. Egyedüli raktár itt Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** és **Mihalovics István** gyógyszerházaiban.

2 frttól féder sérvfelkötők 4 frtig!

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint eddig a MOLNÁR-házban levő

KEZTYŰS-ÜZLETEMET
a KISTEMPLOM BAZÁR ÉPÜLETÉBE

tettem át; hol is a legjobb és legszilárdabb bőrből általam készítettett u. m. a temetkezésekhez férfi és női, fekete és fehér, valamint bármiféle színi nyári és téli

KEZTYŰK

jutányos árban kaphatók és megrendelhetők. Továbbá ajánlom mindennemű sérvkötőimét fédderrel vagy anélkül; ugyszintén suspensiumok, szarvasbőr-nadrágok, lepedők, párnák, kötött-vagy gummi-harisnyak nálam szintén nagy választékban készletben vannak. Végül kaphatók üzletemben

női különlegességek

a legnagyobb titoktartás mellett. Szarvasbőr-nadrág mosás, festés, ugyszinte keztü-mosás és tisztítás szintén elvállaltatik. Vidéki megrendelések utánvót mellett azonnal teljesítetnek.

Tisztelettel
NAGY ANDRÁS,
keztüis.

Finom szarvasbőr-nadrág 20—35 frtig.

2.50 krtól mézga sérvfelkötők 5 frtig!
40 krtól Suspenszörum 1.50 krtig.

Gép-olaj,
olajban tört festékek,
olaj lack padló fénymaz,

mely eddigelé úgy megtakarítási szempontból, mint jó minősége és tartós fényénél fogva a legkedveltebbnek van előismerve.

DOHÁNY-ZSINEG.

Nagy választékban
kávé, ezukor, champagner, finom liquerök.

ÁSVÁNYVIZEK,
ASZTALI OLAJ,

londoni rizs- és buza-keményítő, mosó- és mosdó szappanok.

Nagy-szebeni szalámi.

Továbbá dusan felszerelt mindennemű fűszer-árunkat a legjutányosabb ár, gyors és pontos kiszolgáltatás mellett ajánljuk a nagyérdemű közönségnek

PRIEGL és THILL,
Debreczen, hatvan-utca, a „Magyar menckeské”-hez.

Kitünő finom belgiai és olasz szekér-kenőcs.

ÚJ KÉSZ NŐI RUHA-ÜZLET!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint
ezegled-utca 2. számú házban
(pénzügyigazgatásági épület)

KÉSZ NŐI RUHA-ÜZLETET

nyitottam, a legizlésebb és legújabb divatu kész női ruhákkal legdusabban berendeztem, az árakat pedig oly olcsókra szabtam, hogy bármelyik hasonnemű üzlettel versenyezhessen. Különösen ajánlok:

kész női felöltőket, bundákat,

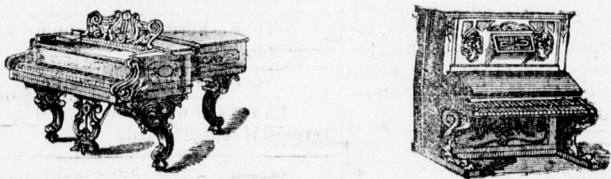
ESÖKÖPENYEKET, KARMANTYUKAT

gyermek-ruhákat.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve vagyok tisztelettel,
Debreczen, 1881. augusztus hó.

Thalviser Alajos.

HANGSZEREK.

SCHMIDT S.

zongorák, hangszerek, zeneművek és íróeszközök raktára

Debreczen, piacz-utca Steinfeld Antal ur háza alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy

ZONGORA- és HANGSZER-RAKTÁRAMAT

ujjonnan berendeztem, hol a legújabb zeneművek, papír- és rajzeszközök a legutányosabb árban kaphatók; zongoráimat és hangszereimet a n. é. közönség figyelemébe ajánlom, különösen a most annyira kedvelt (Piccolo) rövid szárnyú zongorámat egész új, vas-lemezzel, három vas-sinnel, elefántcsont billentyűkkel, szép csengő hanggal 320 frtól feljebb, átjárt zongorákat 40 frtól feljebb, szinte havonkénti részletfizetésre, továbbá hasznosbérbe átjárt zongorák és pianók nálam a legjutányosabb árban kaphatók, elvállalok bármely hangszer-javítást, zongorák b-pakolását és tovább szállítást. A nagyérdemű közönség további pártolását tisztelettel kéri

Schmidt S.
zongora- és zenemű raktáros.

ZENEMŰVEK.

A „**KEDVENCZHEZ**” címzett áruraktárnak tulajdonosa Debreczenen keresztül utazván, az alkalmat felhasználva a vásáron keresztül a nagy-piaczon Vecsey-házban Huszár Károly üzlete mellett egy kitünően felszerelt díszmű és norinbergi

áruraktárt nyitott.

Elárúsítás eredeti bécsi árakon eszközöltetik. A n. é. közönség pártfogását kéri a tulajdonos.

Debreczen, főpiacz Vecsey-ház.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék mint teletkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Tóth János és neje csödtömeghez tartozó ingatlanok és pedig

1-ször, a debreczeni 1558. és 5316. számú tkvekben foglalt 996. sorszám a att egy egész képező házastelek, valamint ugyanazon tkvekben A+3 rend sz. a. új osztású föld, együtt 20067 frt 23 krra becsült ingatlanok;

2-ször, a pusztá-macsi 25 ik számú teletkönyvben A+1.2.3. és rend. sz. a. 2962. helyrajzi sz. a. 27 nyilas tanyaföldek, s azokon levő gazdasági épületek együtt 35950 frt becsült értékben;

3-szor, a debreczeni 1558. számú tkvien A+4033 helyrajzi sz. a. szüretelő edények s idei termésrel 730 frt. 90 krra becsült sesterkerti szőlő, és pedig a ház és tanyabirtok az 1881. évi október hó 17 ik napján mint első, szükség esetén mint második határidőben az 1881. évi november hó 17-ik napján, a szőlőre nevezve pedig az 1881. évi szeptember 13-ik napján mint első, és az 1881. október 13-ik napján mint második határidőben, mindenkor délelőtt 9 órakor a kir. törvényszék árverési termében Nánássy László kir. közjegyző által megtartandó nyilvános árverésen, következő feltételek alatt eladatni fognak:

1-ször. Kikiáltási ár a fentebb kitétt becsár, melyen alól az első árveréskor az árverésre kitéült birtokok nem fognak eladatni.

2-ször. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanokra és pedig az első pont alattira 2000 frot, a második pont alattira 3000 frot, a harmadik pont alattira 70 frot készpénzben, vagy övédeképes papírban a tömeggondnok kezébe letenni.

3-szor. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, és pedig az 1-ső és 2 ik pont alatti ingatlanokra az első részt az árverés napjától számítandó 3 hónap alatt, a második részt ugyanazon naptól számítandó 6 hónap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 9 hónap alatt, a 3-ik pont alattira pedig 2. 4. és 6 hó nap alatt minden egyes vételári részlet után, az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a csödtömeggondnok kezébe fizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napjával tízkar ellen biztosítani, illetőleg a biztosítási díjat a tömeggondnoknak fizetni.

5-ször. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő az 1-ső és 3 ik pont alatti ingatlal-

neknek birtokába és használatába lép, köteles azonban az 1-ső pont alatti ingatlanra ézve, a csödtömeg által 1882. évi pünkösztig terjedőleg megkötött haszon és lakbér szerződéseket épségben fenntartani. — A 2-ik pont alatti ingatlan tanya birtokába és használatába vevő 1882. évi január 1-én lép, a folyó évi haszonélvezet bérlet, a bérösszeg a csödtömeget illeti. Jogositva van azonban vevő folyó évi őszén szükségelt szántást, vetést, megfétetni, mely célra bérlet az épületek felét részére átbo-csátani tartozik, viszont vevő is köteles a jelenlegi bérletnek 1882. év József napig az épületek fele részének használatát átengedése mellett megengedni, hogy takarmányát jószágaival a helyszínen feleltethesse. — Ezen ingatlant használni és terhe tehát vevőt 1882. év január 1-ső napjától illeti.

6-szor. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az atruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének elget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelte felek bármelyikének kérelmére a prts. 459. §. értelmében, vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni és cupán egy határidőnek kiűzése mellett az elébbi becsáron alól is eladatni fog. — A netalán elérendő vételár-többéhez vevő jogot nem formálhat. Felhivatnak azok, kik az árverésre kitéült javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy e részbeni keres-eiket a hirdetménynek a hivatalos lapban lett 3 ik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényszék tkvi osztályához nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamat nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az elérendő árverés a fentit tkvekben feljegyezve, az ezennel kiadott árverési hirdetmény a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni; valamint dobos mellett bírálat adatni, s a csödtömegzámny kívánatához képest a „Debreczeni Ellenőr”, a „D-breczen” és a „Debreczen-nagyvárad értesítő” helyi lapokban, ugyszint a „Budapesti közlöny” hivatalos lapban 3-szor közzététetni rendeltetik

Keit Debreczenben a kir. törvényszék mint tkvi hatóságának 1881. évi augusztus 1-én tartott üléséből.

Szücs István, Bay, elnök. jegyző.

27. 1881. Árverési hirdetmény.

Valódi japán legyezok	14 krcr
" " palma levelek	9 "
" " bambusz pálcák	48 "
vastag badeni megfa pálcák	ezelőtt 90 kr. most 36 "
valódi japáni bambusz hamu-	tartók 14 "
" " kis tálcák	18 "
" " dobozok (cassettek)	99 "
aranyozva	18 "
revolver gyszerek	5 "
férfi nyakkendők	27 "
legjobb fajta fehér kötő pamut	fontja 65 kr. matringja 9 "
gyermek bőr-czipők	27 "
továbbá himzések négy rőf	27 "
már megérkeztek, és újs választékban kaphatók	

Baum Miksánál.

27. 1881. Hirdetmény.

Alólirott nál szabadkézből eladó:
4 drb konkolyozó gép (Tricur), gyári ára darabonként 120 frt, most csak 75 frt,
15 különféle gyártmányu új varrógép gyári áron alul,
800 db új terményzsák,
40 drb különféle nagyságu ponyva,
4 drb decimál mázsáló.
Ez alkalommal még van szerencsém ujonnan felszerelt **zsákkölosón üzletemet** a n. é. termelő közönség b. figyelmébe ajánlani.
Fried Jakob,
Rózsater, Barcsay-féle ház.

27. 1881. Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tulajdonához tartozó következő földbirtokok, u. m.:

1. A szováthi volt urbéres földek közötti 692 $\frac{1}{2}$ hold.
2. A debreczeni árvartató házután eső 21 hold s 750 \square öl föld
3. A boldogfalvai kert mellett levő 5 hold legelő föld.
4. A zelepi 2 $\frac{1}{2}$ nyilastanyaföld — és
5. Az ugynevezett Posta-föld, mely 10 nyilas és 1424 \square ölet teszen, e folyó 1881. évi augusztus 30-ik napján a délelőtti órákban a városháza kistanács termében tartandó nyilvános árverés utján, — a számvevő hivatalnál letett és ott mindenki által megtekinthető feltételek értelmében, — haszonbérbe fognak kiadni s arra bérleti kívánók ezennel meghívotnak.

Kelt sz. kir. Debreczen város tanácsának 1881. augusztus hó 11-kén tartott üléséből.

Kiada: **Boczkó Sámuel,** főjegyző.

Önkéntes eladás.

A mipeércsi országútfélen 94 osztályozott hold új osztású föld, egy tagban, kényelmes, újból épült laképülettel, több rendbeli istállókkal, magtárral, görével, pinczéhez és szekérszínkel, valamint a gazdasághoz tartozó minden felszerelésekkel és igás jószággal örök áron eladó.

Értekezhetni burgundia-utca, 314. sz.